

СОРТОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ ТА ЕЛЕМЕНТИ БІОЛОГІЗАЦІЇ ПРИ ВИРОЩУВАННІ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ В УМОВАХ ЗАХІДНОГО ЛІСОСТЕПУ

Шейко Д.В., аспірант

e-mail: SheikoDV16@gmail.com

Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»

Україна на світовому ринку зерна пшениці займає передові позиції. Це культура, яку вирощують у всіх зонах України, задовольняючи потреби власного народу та збільшуючи обсяги експорту зернової продукції.

Аграрна наука тривалий час веде наукові дослідження з питань технологій вирощування пшениці озимої, за яких можливе зменшення впливу негативної дії абіотичних та біотичних факторів, що значною мірою знижує урожайність та погіршує показники якості зерна [1, 2].

Значним резервом у підвищенні урожайності та покращенні якості зерна за вирощування пшениці озимої є сортові особливості рослин та сучасні високоефективні стимулятори росту рослин [3, 4]. Створення сортів пшениці озимої з високим рівнем продуктивності й адаптивності до несприятливих чинників довкілля є важливим завданням селекції [5]. Сорти мають різні морфоагробіологічні ознаки і властивості, генетичний потенціал продуктивності, реакції на умови вирощування, адаптивні властивості, тому різняться за рівнем урожайності та якості продукції [6]. Встановлено, що питома вага сорту в підвищенні врожайності пшениці становить 45–50%.

Мета наших досліджень – оцінка сортів пшениці озимої за урожайністю та якістю і виділення більш адаптованих сортів до умов Західного Лісостепу. Для вивчення взято три сорти пшениці озимої: Аріївка, Здобна та Кубус (фактор А). На цих сортах вивчалась дія біологічних препаратів: Триходермін, Агат 25–К та ПМКЗР (захист рослин) (фактор В). Вивчались різні схеми застосування препаратів: 1 – обробка насіння, 2 – обприскування вегетуючих рослин, 3 – обробка насіння+обприскування вегетуючих рослин, 4 – обробка насіння+дворазове обприскування вегетуючих рослин (фактор С).

В сьогоденні умовах, в яких знаходиться наша країна, використання високоякісних препаратів стає дедалі важчим через економічні та екологічні проблеми, тому саме за біологічними препаратами – майбутнє технологій вирощування сільськогосподарських культур, в т.ч. і пшениці.

Відомо, що тривале використання хімічних препаратів призводить до забруднення ґрунту, погіршення його структури та в подальшому до погіршення самої харчової продукції. Тому біологічні препарати, розроблені на основі грибів та бактеріальних мікроорганізмів, а також продуктів їх життєдіяльності, є гарною альтернативою хімічним препаратам.

Результати наших двохрічних досліджень показали, що від застосування препарату ПМК «Захист рослин» при обробці насіння+обприскування посівів, отримано максимальну урожайність 9,0–9,4 т/га. За ефективністю дія цього препарату близька до використання системних фунгіцидів. Оптимальна

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В РОСЛИННИЦТВІ

У ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВА ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ (25 травня 2022 р.)

урожайність була отримана у сорту Здобна, показник становив 9,4 т/га, у сорту Кубус – 9,0 т/га, і найменша урожайність отримана у пшениці озимої сорту Аріївка, а саме – 8,4 т/га. Отже, в умовах Західного Лісостепу оптимальний показник урожайності отримано у сорту Здобна при використанні дворазової обробки (насіння+посів) препаратом ПМК «Захист рослин».

Список використаної літератури

1. Мудрак А.А., Філатов В.О., Нестор С.М. Оптимізація прийомів вирощування пшениці озимої за різних попередників у виробничих посівах в умовах Степу України. Проблеми конструювання, виробництва та експлуатації сільськогосподарської техніки: *матеріали X Міжнар. наук.-практ. конф. 5–6 лист. 2015 р. Кіровоград, 2015. С. 26–28.*

2. Антал Т.В. та ін. Польова схожість та урожайність пшениці твердої ярої та м'якої при застосуванні мінеральних добрив в умовах Лісостепу України. *Вісник Полтавської державної аграрної академії. 2016. № 4. С. 36–39.*

3. Панфілова А.В., Гамаюнова В.В. Формування надземної маси сортів пшениці озимої залежно від оптимізації живлення в умовах Південного Степу України. *Вісник Львівського національного аграрного університету. Агронімія. 2018. № 22(1). С. 332–339.*

4. Гамаюнова В.В. и др. Современные подходы к увеличению эффективности удобрений под сельскохозяйственные культуры в земледелии Южной Степи Украины. *Пути повышения эффективности орошаемого земледелия. ФГБНУ «РосНИИППМ». 2015. Вып. 4 (60). С. 75–80.*

5. Лозінський В.М., Бурденюк-Тарасевич Л.А. Вплив гідротермічних умов на формування продуктивної кущистості *T. Aestivum L.* Озимої за гібридизації різних екотипів. Сучасні проблеми ведення сільського господарства та підготовки фахівців аграрного профілю: тези доповідей *Міжнар. наук.-практ. конф., 15 лют. 2018 р. Біла Церква БНАУ, 2018. С. 17–18.*

6. Уліч Л.І. Оптимізація використання сортів озимої пшениці м'якої. *Вісник аграрної науки. 2006. № 6. С. 31–34.*